

vele, amikor hogy *XII. Károly* (egykori svéd király) nyomait kövesse, Oroszlengyelországba utazott.

*

És most egy nekem kedves és értékes esti óráról, amelyet annak a hadvezérnek az asztalánál töltöttem, akinek neve köré a legutóbb eltelt hét hét egy nagy győzőnek ragyogó dicsőségét fonta! Már április utolsó napjaiban, a szerencsés tavaszi csata előkészítésének az idején, amikor *József Ferdinánd* főherceget látogattam meg az *okocimi* kastélyban, volt szerencsém a IV. hadsereg főhadiszállásán *Mackensen* vezéreznél találkozni. Akkor úgy ismertük és tiszteltük, mint *Hindenburg* mester egyik bátor segítőjét a fényes mazuri győzelmekben. Azután mint győztest vezért láttam őt viszont június 3-án, azon az örömnapon, amikor *Prsemysl* ismét Ausztriáé lett.

Balga vállalkozás lenne egy futó találkozás kevésszámú percei után őt mint embert és mint katonát jellemezni. Lényének egyik jellegzetes színének azt tartom, hogy azt, a kit valahol és valamikor egyszer látott, azt első pillanatra felismeri és üdvözl. Szemének barátságos felcsillanása, gyors oda-lépése, erőteljes kézszorítása, szíve, beszédje és nevetése — oly gyönyörű, felfrissítő és lebilincselő, hogy az ember mindjárt odaadja neki a szívét. Örömmel szemléli az ember az ő karcos, feszes katonalakját, amely, bár sok évet hord a vállain, rugékonny, mozgékonyt és csaknem ifjui tartást őrzött meg. És az a megnyerő, élesmetszésű fej azal a fehér bajusszal és sólyomtekintettel megszürcült szempillái alatt! Beszédjében mindig van valami jóságos előzékenység és szeretetreméltóság, de az első élénk üdvözlés után beszédje nyugodttá és csaknem halktá válik. Nem szófukar, de mégis takarékos szavakkal — és akkor mindig az az érzése az embernek, hogy *Mackensen* a beszélgetés alatt, melyet barátságosan folytat, szüntelenül más, sokkal fontosabb dolgokra gondol, amelyek agyának minden sejtjét és katonaszívének minden dobogását eltöltik.

Mindig felejthetetlen lesz előttem az a derült tekintet, amellyel rám pillantott, amikor azt a kívánságot nyilvánítottam, hogy legyen szabad *Lemberg* visszafoglalásánál és az azt megelőző harcoknál ott lennem. „A dolgok jelen állása mellett legfőljebb még két napig tarthat“

Mackensen szívből felkacagott: „Akkor ön gyorsabban számol, mint én!“

„Nem helyes a számításom?“

„Nem“ és ismét kacagott. „A kellő óvatosság okából vegyük a kétszeresét! Kívánságát szívesen teljesítem. Legyen készen!“ Barátságos pillantás, finom mosoly. „De ha kedve van már holnap valamit látni, akkor talán *Javorovon* át a *janovi tóhoz* kellene mennie, ott is fog valami olyat láthatni, ami Önnek örömet szerez!“ Nem sejtettem, mit ígérnek nekem ezek a szavak és ez a mosoly, csak másnap este voltam velük tisztában.

A vasut mentén vitt az autónk a janovi országút felé. Egyszerre csak egy magyar lövészárók lövései és puszkacsövei előtt állok. Egyesek őrt állanak, mások hosszú sorban az árok mélyén hevernek oly ólmos álomba merülten, mintha elesettek volnának. Egy magyar altiszt rám kiált. Nem értem mit mond;

amit én mondok, azt pedig ő nem érti meg. A derék, lelkiismeretes altiszt rögtön elfog. Mi áll az igazolványomon, nem tudja elolvasni, de a cimer és a kék pecsét meggyőzik őt veszélytelenségemről, de talán nem egészen, mert mialatt tovább megyek, a fejét rázogattja.

És jön a meglepetés. Az országguttól jobbra és balra bömbölnek a német és osztrák ágyuk. Valami hatalmasan ünnepies van a légdörgő koncertjében. Aztán sok katonát látok az erdőben szaladgálni, úgy, mint ahogy az

ember kíváncsiságában és örömeiben fut, mikor valami szépet akar látni. És sok katona vonul izgatottan az országúton és zárt sorokat alkotnak. Nyakukat nyújtogatják, fejük ide-odahimbálódzik, hogy jobban lássanak.

Az erdő szélén egy autósor, egy kifosztott csárda mögött, ahova reggel még az orosz gránátok csaptak be, egy asztalon kiterített térképek, előttük egy csapat magasrangu tisztet látok. Forró öröm ég szívemben és véremlenben:

Ott a német császár!

800.000 korona bevételi visszaesés 1915-ben Szeged háztartásában.

(Pénztárunk mégis állandóan fizetőképes. — A város befektetése élelmiszerüzletekbe. — A szegényalap nagy igénybevétele.)

(Saját tudósítónktól.) Alább egész terjedelmében közöljük *Scultéty* Sándor főszámvevőnek a tanácshoz intézett beadványát. Kiderül abból, hogy a városi háztartás egyensúlyának megőrzése céljából — ami az idők megnehezedett járása mellett sok gondot és óvatosságot kíván — alapos és derekas munkát végzett a hatóság. Részletekkel ezuttal nem kívánunk foglalkozni, csak annyit emelünk ki, hogy a beadvány szerint a háztartás adminisztrációjában üdvösnek látszó újítást léptettek életbe, hogy az első félévben csak hét bevételi forrásból körülbelül 350.000 koronával kesesebb folyt be, hogy pénztárunk állandóan fizetőképes volt, hogy élelmiszerre majd 200.000 koronát költött a város és hogy a szegényalap előirányzatát alaposan túl kellett lépni. Minderről, tehát az 1915. év első felének pénzügyi állásáról a következőkben adja az összefüggő képet a hivatalos jelentés:

Szeged szab. kir. város 1915. I. félévi zárszámadását van szerencsém tisztelettel be-terjeszteni. Az előző évek gyakorlatától eltérőleg szükségesnek tartottam a mai viszonyok mellett, a költségelőirányzat megvalósulásának elbirálhatása, háztartásunk mikénti alakulása, valamint az év II. felében követendő utmutatás megszerzése céljából már az év I. feléről is zárszámadást egybe-állítani.

Az idei csatolt zárszámadási füzetben felsorolt adatok az évi zárszámadás adataitól annyiban eltérők, hogy míg az évi zárszámadásban az előírás összege nyer összehasonlítást az előirányzati összeggel, addig ezen féléves zárlatban a lerovást, vagyis a tényleges bevételt a leírások figyelmen kívül hagyásával vettem számításba, illetve hasonlítottam össze az évi előirányzati összeg felével.

Ezek előrebocsátása után a félévi zárszámadás a következő:

	Bevétel:	Kiadás
Rendes	3,241.681 K 89 f.	3,021.018 K 08 f.
Előirányz. kívüli	2,200.488 „ 43 „	2,206.803 „ 66 „
Hitel- és pénztári műveletek	2,103.799 „ 74 „	2,269.897 „ 12 „
Összesen	7,545.970 K 06 f.	7,497.718 K 86 f.
le a kiadást	7,497.718 „ 86 „	
Pénztárkészlet 1915. június 30-án	48.251 K 20 f.	

Az 1915. teljes évre előirányzott összeg kitesz a bevételeknél és kiadásoknál 50%-os póttadóval együtt 6,478.581 koronát, ennek fele:

	Bevétel:	Kiadás
Rendes bevétel és kiadás	3,239.290 K 50 f.	3,239.290 K 50 f.
Az eredmény kedvezőbb	3,241.681 „ 89 „	3,021.018 „ 08 „
Kiadási megtakarít.	2.391 K 39 f.	218.271 K 42 f.
Mutatkozó kedvezőbb kez. ered.	218.271 „ 42 „	
	220.662 K 81 f.	

Ezen eredmény azonban az év végéig igen sok alakuláson megy keresztül, mivel ezen kedvezőbb eredményben foglaltatnak olyan kiadási megtakarítások, illetve kevesebb kiadási összegek, amelyek a városi ház-

tartás tartozását képezik, de az év végéig feltétlenül kiegyenlítették. Viszont az előírás alapján földhasznbéri, vízdíj, adó stb. hátralékokból esetleg befolyó összegek vagy a hátralékoknak még nagyobb mérvű emelkedése is a háztartás zárlatának alakulására lényeges befolyással lesz. Továbbá úgy a bevételi, mint a kiadási tételeknél fordulnak elő olyan összegek, amelyek az egész évi számadás javára vagy terhére esnek, de már az év első felében kiegyenlítést nyertek. Ezen tételek azonban, habár az eredmény alakulására befolyással bírtak, végeredményben a zárlat kialakulását nagyjában egyensúlyozták.

Habár a zárszámadás egyes tételei minden külön indoklás nélkül az eltéréseket mutatják s azokhoz bővebb magyarázat nem szükséges, el nem mulasztatom, hogy a t. Tanács figyelmét fel ne hívjam azon *lényeges bevételi visszaesésekre*, amelyek különösen a

haszonvételi jogoknál	41.797 K
fogyasztási adóknál	42.334 K
városi vámok és illetékeknél	58.983 K
földhasznbéréknél	113.152 K
vízvezeték és gőzfürdőnél	8.609 K
adóbehajtási költségeknél	11.851 K
községi adóknál	69.876 K

bevételi kevesebbletet eredményeztek. Sajnos, hogy ezen bevételi kevesebblet kisebb tételek figyelmen kívül hagyásával 346.602 koronát tesz ki az év első felébe, úgy, hogy ebből kiindulva, *az év lezárásával, a helyzet nem remélhető megjavulásának figyelembe vételével, a költségvetési eredménnyel szemben mintegy 800.000 korona bevételi visszaesés várható.*

Hogy ezen 346.602 korona bevételi csökkenés dacára az év első fele miért mutat még is a bevételeknél 2391 K 39 fillér kedvezőbb eredményt, annak magyarázata az, hogy az év első felében már igen sok bevételi tételünk lezáródik s annak javára az év második felében bevételezés nem fordul elő, holott ezen tételeknél a félévi előirányzat összegével történt meg az összehasonlítás.

Ezen jelentős bevételi visszaesés dacára pénztárunk állandó fizetőképes állapotban volt, sőt a tárkészlet terhével a hatósági élelmiszerüzlet és husvágás költségeire 105850 korona 88 fillér, ujabban pedig az országos Haditermék részvénytársaság alakulásához a pénztárkészletből 30.000 koronát, egyéb célokra 40.000 koronát, vagyis összesen 175.850 korona 88 fillért előlegezett és az év elején 70.000 koronát visszatérítettünk egyes alapoknak, amelyeket még a múlt évben kellett igénybe vennünk a fizető képesség fentartása érdekében. A folyó évben ilyen kölcsönre az év első felében szükségünk nem volt.

A 346.602 korona bevételi visszaesés a tárkészletből előlegezett 175.850 korona 88 fillér s a múlt évi tartozásban visszatérített 70.000 korona, vagyis összesen a jelentkező 245.850 korona 88 fillér összegnek figyelembe vétele után, hogy a pénztár állandó fizető ké-